

Sundhedsministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Att: sah@sum.dk og lifr@sum.dk

26. januar 2017

Vedrørende høring over lovforslag om oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger

Overordnede bemærkninger

Selveje Danmark har med interesse læst udkastet til lovforslag om oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger. Selveje Danmark er ikke på høringslisten, men organiserer adskillige socialpsykiatriske botilbud, der drives efter servicelovens regler.

Selveje Danmark har fulgt arbejdsgruppen om forebyggelse af vold på botilbud og gruppens anbefalinger. Selveje Danmark fremsendte således høringssvar den 7. september 2016 til Sundheds- og Ældreministeriet (foruden det daværende Social- og Indenrigsministerium), hvori vi anerkender behovet for et særligt fokus på en mindre gruppe borgere med komplekse problemstillinger. Selveje Danmark gav i vores høringssvar udtryk for en kritik over for oprettelsen af en ny type institution til udadreagerende borgere.

Selveje Danmark påpegede ved samme lejlighed, at forebyggelse af vold på botilbud ikke nødvendigvis kræver ny lovgivning, men at tilbuddene arbejder målrettet og systematisk med forebyggelse af vold og har tilstrækkelige ressourcer til at udføre deres arbejde. Selveje Danmark opfordrede og opfordrer fortsat til, at ikke-offentlige leverandører inddrages i både beslutnings- og udviklingsprocessen i oprettelsen af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger.

Kritikken og pointerne i vores høringssvar står vi fortsat ved men anerkender også, at et politisk flertal vil det anderledes, hvorfor vi nu også afgiver høringssvar i forhold til det foreliggende udkast til forslag om oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger.

Generelle bemærkninger

I lyset af at selvejende organisationer i rigtig mange år har løftet en væsentlig opgave i arbejdet med udadreagerende psykisk syge misbrugere og endda udviklet nye tilgange, finder Selveje Danmark det utilfredsstillende, at de selvejende organisationers erfaringer og kompetencer ikke er blevet inddraget i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde. Det er problematisk, at den viden, de selvejende organisationer besidder på dette felt, ikke indgår som en del af beslutningsgrundlaget. Leverandørerne

arbejder dagligt med mennesker med komplekse problemer og spiller derfor en væsentlig rolle, når det handler om at lykkes eller ikke lykkes med at forebygge vold. I forhold til de kommende specialiserede socialpsykiatriske afdelinger kan vi konstatere, at mange kommuner visiterer netop denne målgruppe til blandt andet selvejende leverandører.

Selveje Danmark savner derfor, at den ikke-offentlige kapacitet som blandt andre de selvejende socialpsykiatriske tilbud udgør, afspejles i lov-udkastet i høring. Det gælder blandt andet i forhold til, hvordan det foreslåede visitationsforum skal modtage henvisning af borgere til vurdering, hvor de ikke-offentlige tilbud ikke er tænkt ind. Der er heller ikke taget hensyn til f.eks. de selvejende tilbud og de beskrivelsen af samspillet mellem handlekommunen, regionens tilbud og det enkelte socialpsykiatriske tilbud, som enten skal modtage eller afsende en borger fra/til den foreslåede specialiserede enhed. Derdover bør der også skabes mulighed for, at ikke-offentlige leverandører også kan drive de specialiserede socialpsykiatriske tilbud, som udkastet til lovforslaget omhandler.

Arbejdsgruppen foreslog en styrket sammenhæng i indsatsen mellem den regionale psykiatri og botilbud under serviceloven, herunder fokus på øgede kompetencer og kortlægning af de eksisterende. Selveje Danmark ønsker, at netop det fokus også inddrages som en del af den foreslåede lovevaluering af de specialiserede socialpsykiatriske afdelinger.

Specifikke bemærkninger

Etablering § 42 a

Selveje Danmark finder det problematisk, at specialiserede socialpsykiatriske afdelinger skal oprettes i regi af regionerne. Der sidder aktuelt en stor ekspertice på området i blandt andet de selvejende organisationer der gennem mange år har arbejdet med området, det virker forkert på forhånd at opstille et krav om at de nye tilbud skal drives af regionerne, tvært imod kunne det være et mål at de enkelte institutioner oprettes som selvejende organisationer (en løsning, der tidligere er valgt i forhold til etableringen af hospice) for dermed at sikre en klar, værdibaseret og uvildig drift adskilt fra myndighederne på området.

Revurdering §42 e

Selveje Danmark er bekymret for borgernes retssikkerhed, da ophold uden samtykke på de specialiserede socialpsykiatriske afdeling har karakter af administrativ frihedsberøvelse. Derfor er det også stærkt problematisk, at der først skal foretages en revurdering i visitationsforummet af borgere, der har ophold uden samtykke, efter 30 dages ophold. Det er endnu mere problematisk, at den efterfølgende revurdering tidligst kan finde sted mere end to måneder efter den seneste revurdering, hvis patienten eller patientrådgiveren vel og mærke har anmodet om en revurdering. Det er især problematisk, da en del af de borgere, der måtte blive placeret på de specialiserede socialpsykiatriske

afdelinger, forventes at have vanskeligt ved at overskue deres egen situation og selvstændigt fremsætte sådanne anmodninger om revurdering.

Anmoder borgeren og patientvejlederen ikke om en revurdering, f.eks. fordi borgeren ikke er i stand til at give udtryk for et sådant ønske, og vurderer afdelingens ledelse ikke, at der er behov for revurdering, kan der gå op til 6 måneder efter den seneste revurdering, før borgeren i henhold til loven skal revurderes. Det er i et retssikkerhedsmæssigt perspektiv alt for lang tid. Selveje Danmark anbefaler derfor, at det bliver lovfæstet, at der skal foretages en revurdering, minimum hver anden måned.

Selveje Danmark finder det desuden stærkt problematisk, at der ikke sættes en begrænsning i lovforslaget for, hvor mange gange en borger kan blive revurderet til ophold uden samtykke. Borgeren kan på den baggrund administrativt frihedsberøves i det uendelige, så længe vedkommende opfylder kriterierne for ophold på afdelingen og ikke indgiver klage.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Selveje Danmark mener ikke, at der er belæg for i lovbemærkningerne (s. 112) at konkludere, at forslaget ikke har konsekvenser for erhvervslivet. Netop da et stort antal selvejende organisationer leverer højt specialiserede pladser til socialpsykiatrien.

Afsluttende bemærkninger

Selveje Danmark har ikke yderligere bemærkninger.

Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Kåre Skarsholm,
Politisk konsulent, Selveje Danmark